

1.2.2024

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 18.12.2023, VN/5423/2020-MMM-106

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAATILAN
INVESTOINTITUEN KOHDENTAMISESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN
(266/2023, KOHDENTAMISASETUS) MUUTTAMISESTA**

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta asetusluonnoksesta. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Asetusluonnoksella tehtäisiin muutoksia kohdentamisasetuksen 3 ja 4 §:ään sekä asetuksen liitteeseen. Kohdentamisasetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan investointitukea ei myönnetä turkistuotantoon. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa investointitukea voitaisiin myöntää turkistuotannon harjoittamiseen 3 §:n 1 momentin 4 kohdan tarkoitukseen bioturvallisuutta edistäviin investointeihin. Ehdotuksen mukaan tarkoituksena olisi antaa myös maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin. Valtiovarainministeriö toteaa, että kohdentamisasetuksen soveltamisalan ehdotettu laajentaminen ja tuen kohdentaminen turkistuotannon bioturvallisuutta edistäviin investointeihin on perusteltua tehdä niin, että samalla varmistetaan tuettuun toimintaan säännellyin varotoimenpitein liittyvän tautitorjunnan kattavuudesta osana nyt ehdotettujen muutosten pitkälinjaisempaa perusteltavuutta ja investointitukien vaikuttavuutta.

Kohdentamisasetuksen 4 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tukea voitaisiin myöntää emolehmätuotannon ja peruskorjausten lisäksi myös muihin nautakarjataloudessa tarvittaviin rakentamisinvestointeihin. Valtiovarainministeriö kiinnittää tältä osin huomiota käytettävissä olevan rahoituksen riittävyyteen ja siihen, että esitetyt kohdentamisalan laajennukset tulee rahoittaa linjattujen määrärahojen puitteissa. Esitettyjen laajennusten tulee olla rahoituksen kokonaiskohdentamiseen nähden perusteltuja eikä niiden tule johtaa paineisiin lisätä rahoitusta jatkossa.

Kohdentamisasetuksen 17 §:n 2 momentin mukaan bioturvallisuutta edistävät investoinnit voivat kohdistua olemassa olevan tuotantorakennuksen bioturvallisuuden parantamiseen. Asetusehdotuksen mukaan ajankohtaisen afrikkalaisen sikaruttotilanteen vuoksi olisi perusteltua myöntää tukea myös sikaloiden aitaamisinvestointeihin, jotta voitaisiin estää taudin leviäminen luonnonvaraisten villisikojen välityksellä tuotantosikoihin. Valtiovarainministeriö pitää esitettyä muutosta yleisesti arvioiden sinänsä perusteltuna tautiturvallisuuden ylläpitämiseksi. Ministeriö kiinnittää samalla edellisessä kappaleessa todetuin tavoin huomiota ehdotettujen muutosten aiheuttamiin rahoitustarpeisiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Ministeriö esittää asetuksen jatkovalmistelussa harkittavaksi esitettyjen, resursointitarpeita lisäävien muutosten keskinäistä priorisointia ja muutosten kohdentamista välttämättömimpinä pidettäviin kohdentamisasetuksen soveltamisalan laajennuksiin kuten ennaltaehkäisevään tautitorjuntaan liittyviin muutoksiin.

Kohdentamisasetuksen liitettä ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyistä 50 %:a alempi avustustaso eli 40 % hyväksytyistä tukikelpoisista yksikkökustannuksista toteutettaisiin muille kuin maatilojen energiainvestointeille biokaasuntuotantoon. Muutos mahdollistaisi ehdotuksen mukaan useampien energiainvestointien tukemisen ja varmistaisi paremmin varojen riittävyyden koko CAP-rahoituskaudelle. Ehdotetun tukitason todetaan olevan yhtenäinen ympäristön tilaa ja kestävä tuotantotapaa sekä eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävien investointien kanssa. Valtiovarainministeriö pitää muutosehdotusta perusteltuna.

Ehdotettujen muutosten valtiontaloudelliset vaikutukset aiheutuvat valtion talousarviosta ja maatilatalouden kehittämisrahastosta (Makera) kyseisiin tukiin kohdennettavasta rahoituksesta eli kohdentamisasetuksessa tarkoitettujen investointituen myöntämisestä nautakarjatalouden uudisrakennus- ja laajennusinvestointeihin, sikaloiden aitausinvestointeihin sekä turkistarhojen bioturvallisuutta edistäviin investointeihin. Nautakarjatalouden investoinneissa tukimuotoina käytettävissä ovat avustus, lainan korkotuki sekä valtioneuvoston avustukset. Ehdotuksessa arvioidaan näihin jatkossa myönnettävän avustusta noin 7–9 miljoonaa euroa vuodessa, korkotukea noin 1–1,2 miljoonaa euroa ja takauksia 1,5–2 miljoonaa euroa. Sikaloiden aitaamista esitetään tuettavaksi eläinten hyvinvointia ja bioturvaa edistävänä investointina. Bioturvaa edistäviin investointeihin kohdistettu investointituki myönnettäisiin avustuksena. Sikaloiden aitaamiseen arvioidaan vuosittain myönnettävän avustusta enintään 0,5–1 miljoonaa euroa. Turkistarhoille bioturvallisuutta edistäviin investointeihin avustusta arvioidaan myönnettävän enintään 0,5–1 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriö toteaa, että arvioidut kustannusvaikutukset ovat huomattavia käytettävissä olevaan rahoitukseen kuten Makeran kulutusmenoista vuosina 2025-2028 avustuksina maksettavaksi arvioitavaan määrään nähden. Tämä tulee ottaa edellä todetuin tavoin huomioon tarkasteltaessa asetuksen jatkovalmistelussa mahdollisuuksia priorisoida esitettyjä investointituen kohdentamisalan laajennuksia välttämättömimpinä pidettäviin kohteisiin. Ministeriö pitää tärkeänä, että asetusaineistoa täydennetään jatkovalmistelussa kattavin arvioin esitettyjen muutosten perusteltavuudesta ja vaikutuksista tilojen toimintaan ja tukien vaikuttavuuteen.

Kohdentamisasetukseen esitettävistä muutoksista aiheutuvat menot tulee kattaa julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien sekä Makeran käyttösuunnitelmien mukaisen rahoituksen puitteissa.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Lainsäädäntöneuvos

Jyri Inha

VN/36667/2023-VM-18

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: